

Retouradres: Postbus 8504, 3503 RM Utrecht

**Beleidscommissie
Predikanten**

Aan de kleine synode
Protestants Landelijk Dienstencentrum
kamer 0.14

Joseph Haydnlaan 2-A,
Postbus 8504, 3503 RM Utrecht
telefoon (030) 880 16 61
predikantstraktementen@pkn.nl
www.pkn.nl/traktementenenpensioenen
IBAN NL80FVLB0635800500
BIC-nr FVLBNL22
Bank F. van Lanschot

Datum Uw kenmerk Ons kenmerk Dossier
28 augustus 2012

Behandeld door J. Runherd
telefoon (030) 880 16 53
j.runherd@pkn.nl

Onderwerp

Begroting 2013 centrale kas predikantstraktementen

Geachte dames en heren,

In haar vergadering van 29 juni 2012 nam de kleine synode het besluit om de pensioenvoorziening van predikanten voor gewone werkzaamheden onder te brengen bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW, ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen) en bij Aegon (arbeidsongeschiktheidspensioen). Onderdeel van het besluit was om de Beleidscommissie Predikanten te verzoeken om de administratieve organisatie, die uit dit besluit voortvloeit, vanaf 1 januari 2013 op zich te nemen en hiertoe de nodige voorbereidingen te treffen.

Onderzoek en overleg

De BCP heeft de opdracht van de kleine synode ter hand genomen en geïnventariseerd welke oplossingen denkbaar zijn voor een goede administratieve verwerking van de pensioenpremies vanaf 2013. Een paar modellen heeft zij ontwikkeld en die vervolgens voorgelegd aan de belangrijkste stakeholders::

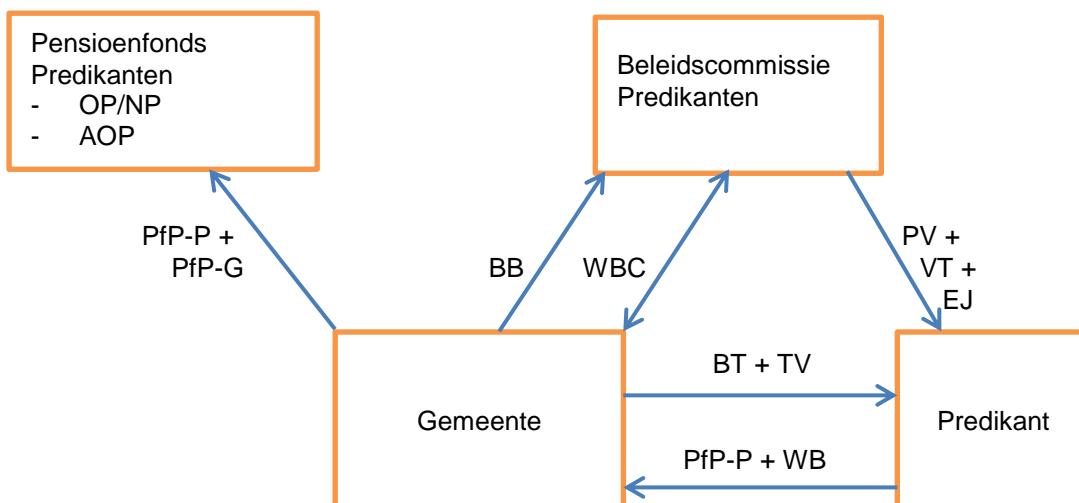
- PFZW en Aegon: welke eisen stellen zij aan de administratie van de deelnemers en van het pensioengevend traktement, zodat de premie correct berekend kan worden
- de Bond van Nederlandse Predikanten: wat zijn de wensen van de predikanten met betrekking tot de uitbetaling van het traktement en de inhouding van de pensioenpremie
- de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer: wat zijn de wensen van de colleges van kerkrentmeesters met betrekking tot de uitbetaling van het traktement en de verwerking van de pensioenpremies.

Op basis van de reacties van de stakeholders is de keuze gemaakt voor een aangepaste omslagregeling. Onderstaand schetsen wij:

1. de huidige situatie
2. de gewenste situatie vanaf 1 januari 2013
3. de waardering van de stakeholders van de gekozen oplossing
4. de kerkordelijke consequenties
5. de budgettaire consequenties.

1. Huidige situatie

In onderstaand schema kunt u zien hoe momenteel de geldstromen lopen tussen predikant, gemeente, BCP en Pensioenfonds Predikanten.

Legenda

AOP	=	arbeidsongeschiktheidspensioen
BB	=	bezettingsbijdrage
BT	=	basistraktement
EJ	=	eindejaarsuitkering
NP	=	nabestaandenpensioen
OP	=	ouderdomspensioen
PfP-G	=	pensioenpremie gemeente voor Pensioenfonds Predikanten
PfP-P	=	pensioenpremie predikant voor Pensioenfonds Predikanten
PV	=	periodieke verhogingen
TV	=	tegemoetkomingen en vergoedingen
VT	=	vakantietoeslag
WB	=	woonbijdrage
WBC	=	woonbijdragecorrecte

2. De situatie vanaf 1 januari 2013

Vanaf 1 januari 2013 wordt de BCP belast met de opdracht om de premies van PFZW en Aegon te betalen en door te belasten aan gemeenten en predikanten. Hieronder doet de BCP voorstellen hoe dit het beste kan worden opgelost met gebruikmaking van de omslagregeling predikantstraktementen.

Doorbelasting van de PFZW- en Aegonpremie aan de gemeenten

In het Georganiseerd Overleg Predikanten is besloten om de totale premie voor het arbeidsongeschiktheidspensioen (= Aegonpremie) te laten dragen door de gemeenten. Om de kosten per predikant voor alle gemeenten even hoog te houden, dient de Aegonpremie per fte predikantsbezetting aan de gemeenten te worden doorbelast. Dat wijkt niet af van de werkwijze, zoals die nu geldt bij het Pensioenfonds Predikanten.

Praktisch kan deze verevening vorm krijgen door verhoging van de bezettingsbijdrage.

In het Georganiseerd Overleg Predikanten is ook een afspraak gemaakt over de verdeling van de PFZW-premie over gemeenten enerzijds en predikanten anderzijds. Om de kosten per predikant voor alle gemeenten even hoog te houden, dient de PFZW-premie van de gemeenten per fte predikantsbezetting aan de gemeente te worden doorbelast. Dat wijkt niet af van de werkwijze, zoals die nu geldt bij het Pensioenfonds Predikanten. Praktisch kan deze verevening vorm krijgen door verhoging van de bezettingsbijdrage.

Inhouding van de PFZW-premie bij de predikanten

Volgens de afspraak in het Georganiseerd Overleg Predikanten dient een bepaald deel van de PFZW-premie te worden doorbelast aan de predikanten. Evenals dat nu het geval is bij het Pensioenfonds Predikanten, dient per predikant aan de hand van het persoonlijk fulltime traktement, de geldende franchise en het werktijdpercentage berekend te worden welke inhouding op het traktement gedaan moet worden.

De BCP is van oordeel dat het omslachtig en dus ongewenst is om de PFZW-premie van de predikant door de gemeente bij de predikant te laten inhouden en vervolgens te laten afdragen aan de centrale kas predikantstraktementen. Veel directer en administratief efficiënter is het als de BCP zorgdraagt voor inhouding van deze premie bij de predikant. De BCP stelt voor hiertoe te besluiten.

Basistraktement in de omslag

In de nieuwe situatie moet de BCP met het oog op de premieberekening aan PFZW en Aegon periodiek opgave doen van het pensioengevend traktement van de predikant. Het pensioengevend traktement bestaat uit het basistraktement, de periodieke verhogingen, de vakantietoelage en de eindejaarsuitkering. Om deze taak in overeenstemming met de controle-eisen van PFZW en Aegon te kunnen vervullen is het noodzakelijk dat de BCP het gehele pensioengevende traktement administreert en uitkeert. Dat betekent dat het basistraktement in de omslag moet worden gebracht en dat de bezettingsbijdrage met het bedrag van het basistraktement moet worden verhoogd.

Opname van het basistraktement in de omslagregeling is overigens ook noodzakelijk om bij iedere predikant de PFZW-premie te kunnen inhouden. Bij predikanten met 0 tot en met 4 periodieke verhogingen is het bedrag aan periodieke verhogingen namelijk te laag om daar de pensioenpremie van de predikant op te kunnen inhouden.

Inhouding van de woonbijdrage

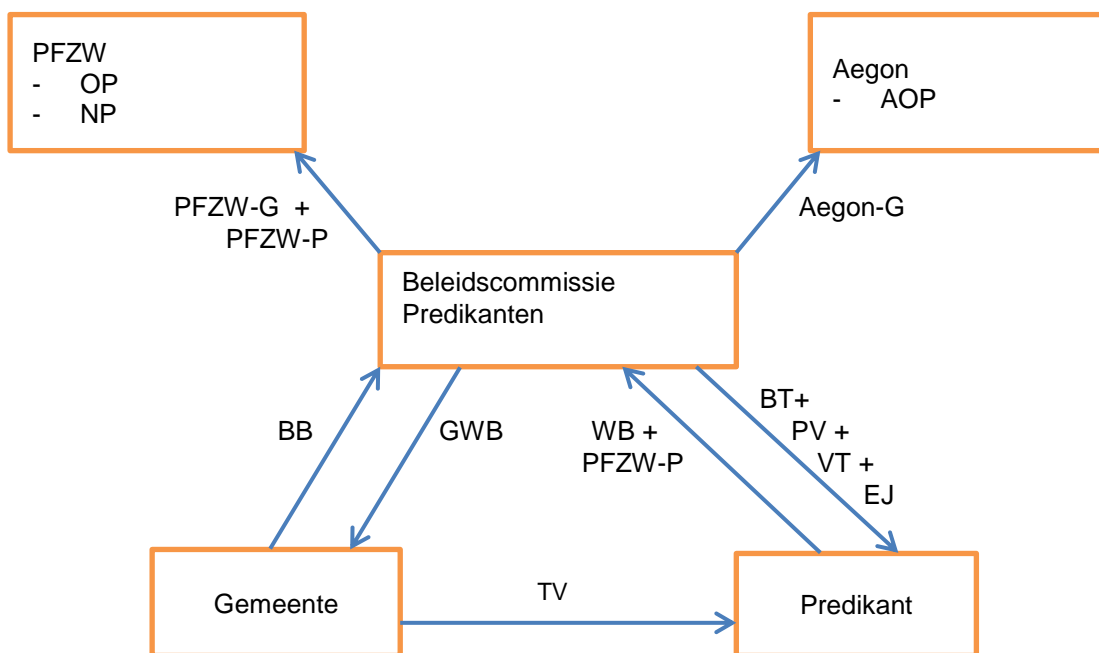
Als de BCP het basistraktement gaat uitkeren, heeft de gemeente geen bedrag meer uit te keren waarop de woonbijdrage kan worden ingehouden. De BCP stelt daarom voor om ook de woonbijdrage door de BCP te laten inhouden op het traktement van de predikanten, die een ambtswoning bewonen. Voor de betrokken predikanten betaalt de BCP aan de gemeente de gemiddelde woonbijdrage door. Per saldo levert dat voor predikant en gemeente hetzelfde resultaat op als in de huidige situatie, waarin de gemeente de woonbijdrage inhoudt en de BCP via de zogenaamde woonbijdragecorrectie de woonbijdragen verevent.

Tegemoetkomingen en vergoedingen

De BCP is van oordeel dat de gemeenten de tegemoetkomingen en onkostenvergoedingen aan hun predikanten moeten blijven betalen. Deels hebben de vergoedingen te maken met de lokale situatie (werkkamer, vervoerskosten, verhuiskosten) en met afspraken die daarover lokaal worden gemaakt. Verder blijft op deze wijze een directe financiële band tussen gemeente en predikant bestaan, waarin de gemeente haar zorg voor de predikant tot uitdrukking kan brengen.

Het onderbrengen van de tegemoetkomingen en vergoedingen in de omslagregeling zou overigens tot verevening van deze kosten leiden. Dat zou een wijziging in de financiering van de traktementslasten zijn, die nu niet beoogd wordt.

In onderstaand schema wordt getoond hoe de omslagregeling gaat werken als de wijzigingen worden aangebracht, zoals hierboven geschreven.

Legenda

Aegon-G	=	pensioenpremie gemeente voor Aegon
AOP	=	arbeidsongeschiktheidspensioen
BB	=	bezettingsbijdrage, inclusief de gemeentepremie voor PFZW en Aegon
BT	=	basistraktement
EJ	=	eindejaarsuitkering
GWB	=	gemiddelde woonbijdrage
NP	=	nabestaandenpensioen
OP	=	ouderdomspensioen
PFZW-G	=	pensioenpremie gemeente voor Pensioenfonds Zorg en Welzijn
PFZW-P	=	pensioenpremie predikant voor Pensioenfonds Zorg en Welzijn
PV	=	periodieke verhogingen
TV	=	tegemeetkomingen en vergoedingen
VT	=	vakantietoeslag
WB	=	woonbijdrage

3. Voordelen (kansen) en nadelen (risico's)

De BCP heeft overwogen wat bij het bovenstaande voorstel de kansen en risico's zijn. Daarover zijn, zoals gezegd, ook de Bond van Nederlandse Predikanten (BNP) en de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer (VKB) gehoord. Daarbij is het volgende naar voren gekomen.

Voordelen (kansen)

De BNP ziet de volgende voordelen in de voorgestelde oplossing.

1. Waar gemeenten soms de neiging hebben om de predikant te laten weten dat hij toch wel een grote kostenpost vormt voor de gemeente en dat hij vooral dankbaar moet zijn voor zijn traktement, kan de predikant zich door een minder directe financiële band iets onafhankelijker voelen ten opzichte van de gemeente.
2. Betaling van het bruto traktement uit één bron met inhouding van de pensioenpremie en woonbijdrage is duidelijker en overzichtelijker voor de predikant.
3. Uitvoering van een regeling door een professionele centrale instantie reduceert de kans op fouten in toepassing van de regeling en geeft de predikanten een veilig gevoel.
4. Bij het opvragen van een hypotheekverklaring voor de aankoop van een eigen huis hoeft de predikant niet meer bij twee instanties een verklaring op te vragen, maar nog slechts bij één.

De VKB noemt de volgende voordelen bij de voorgestelde oplossing.

1. De financiering van het traktement wordt overzichtelijker: bruto traktement landelijk, vergoedingen lokaal, inhouding van de pensioenpremie direct bij de predikant, geen woonbijdragecorrectie meer.
2. De lokale administratie van de traktements- en pensioenlasten wordt een stuk eenvoudiger.
3. Door de vereenvoudiging van de administratie behoeft deze niet meer te worden uitbesteed aan een servicebureau en kan een besparing worden bereikt.

Vanuit de BCP kunnen de volgende voordelen genoemd worden.

1. Het uitkeren en administreren van het gehele pensioengevende traktement past in het beleid van de Dienstenorganisatie om gemeenten in onder andere administratieve zaken te ontlasten.
2. Doordat verreweg het grootste deel van de traktementslasten in de omslag zit, benadert de ontwikkeling van de bezettingsbijdrage veel meer dan voorheen de ontwikkeling van de totale predikantslasten. In de toekomst hoeft niet meer uitgelegd te worden waarom de bezettingsbijdrage zich anders ontwikkelt dan de totale predikantslasten.
3. De voorgestelde uitgebreide omslagregeling is administratief uitvoerbaar met de bestaande middelen (computerprogrammatuur) zonder dat daar substantieel in geïnvesteerd hoeft te worden.

Nadelen (bedreigingen)

Binnen de BCP alsook door de BNP als de VKB zijn de volgende nadelen en bedreigingen overwogen.

1. De uitbetaling van het basistraktement aan de predikant bepaalt de gemeente direct en persoonlijk bij haar verantwoordelijkheid voor het inkomen van de predikant. Formeel verandert de verantwoordelijkheid niet bij centralisatie van de traktementsbetaling, maar in de beleving kan dit anders zijn.
2. Het ontvangen van het basistraktement van de gemeente kan voor de predikant meer zijn dan de verzilvering van een afgesproken recht. Het kan ook als blijk van waardering worden gezien. Bij centrale administratie kan dit in de beleving anders zijn.
3. Het centraliseren van de traktementsbetaling zou de gedachte kunnen voeden dat de synode of de Dienstenorganisatie uit is op een centraal werkgeverschap. In de communicatie zal duidelijk moeten worden gemaakt, dat de wijziging alleen *administratief* van aard is en voortvloeit uit de eis van PFZW en Aegon om het pensioengevend traktement centraal te administreren. De operatie beoogt op geen enkele wijze om nu of op termijn te komen tot wijziging van de verhouding tussen kerk, gemeente en predikant of tot invoering van een centraal werkgeverschap te komen.

4. Waar de kerk met centralisatie van de traktementsbetaling geen centraal werkgeverschap beoogt, is het de vraag of de rechter of de fiscus daar ook zo over denken. Lopen we in de toekomst niet het risico dat door de rechter of de fiscus de centrale traktementsbetaling gebruikt gaat worden als argument om een centraal werkgeverschap aan te nemen? Vooralsnog moeten we vaststellen dat er in de verhouding tussen kerk, gemeente en predikant niets verandert: de gemeente beroept, de predikant aanvaardt het beroep, de gemeente betaalt (via de omslagregeling) en er ontstaat geen gezagsverhouding tussen kerk en predikant anders dan die al bestaat in zaken als toelating en ontheffing van het ambt en opzicht. Doordat de gezagsverhouding niet verandert, ligt het niet voor de hand dat arbeidsrechtelijk de band tussen predikant en gemeente of tussen predikant en kerk als arbeidsovereenkomst aangemerkt zal gaan worden. Misschien zou het goed zijn hierover nog deskundig arbeidsrechtelijk en fiscaal advies in te winnen, maar daarvoor ontbreekt de BCP de tijd tussen eind juni (besluit kleine synode over overgang pensioenregeling) en eind augustus (de periode waarin de BCP de begroting 2013 moet vaststellen). Overigens is het de vraag bij wie het advies zou moeten worden ingewonnen. De arbeidsrechtelijke positie van predikanten is uitzonderlijk en wordt zelfs door de spaarzame personen die zich op dit gebied deskundig noemen, onderling betwist.
5. Uitbreiding van de omslagregeling betekent voor de BCP een toename van het debiteurenrisico. De BCP moet het traktement aan de predikant betalen, ook als de gemeente de bezettingsbijdrage niet aan de BCP betaalt. Dat is momenteel al zo, maar dit risico neemt toe als ook het basistraktement in de omslag komt. Op dit punt moet worden opgemerkt dat de BCP vanaf 2005 op een speciale uitzondering na nog nooit heeft afgeschreven op een dubieuze debiteur. Een gemeente die haar bijdrage aan de centrale kas predikantstraktementen niet meer kan betalen, wordt verwezen naar de Solidariteitskas. Tot op heden heeft dat er altijd in geresulteerd dat de gemeente weer tot betalen in staat werd gesteld. Bij uitbreiding van de omslagregeling verandert er niets in de wijze waarop de kerk omgaat met gemeenten met financiële problemen. Die kunnen een beroep blijven doen op de Solidariteitskas.

Conclusie

Afweging van bovenstaande voor- en nadelen heeft ertoe geleid dat zowel binnen de BCP, als binnen de BNP en de VKB een meerderheid van de leden of betrokkenen instemt met het bovenstaande voorstel.

4. Kerkordelijke consequenties

Generale regeling predikantstraktementen

De bovenbeschreven wijzigingen vereisen de volgende wijzigingen van de generale regeling predikantstraktementen:

- artikel 1: begripsomschrijvingen
- artikel 2: de taakomschrijving van de BCP moet worden uitgebreid met de taak om de predikantpensioenen te behartigen
- artikel 20: de wijziging in de uitbetaling van het traktement moet worden vastgelegd
- artikel 21: de informatieplichten van verschillende partijen met betrekking tot de pensioenen moet worden vastgelegd
- artikel 22: dat de pensioenpremies via de centrale kas predikantstraktementen lopen, moet worden vastgelegd
- artikel 26: de regeling voor verrekening van neveninkomsten zal tekstueel moeten worden aangepast, als de gemeente het basistraktement niet meer uitbetaalt
- artikel 28: de pensioenopbouw over de wachtgeldten moet worden geregeld

- artikel 32 en 33: de verrekening van neveninkomsten met de arbeidsongeschiktheidsuitkering
- waar de generale regeling predikantspensioenen zal worden beëindigd, zal de pensioenvoorziening en de arbeidsongeschiktheidsverzekering opgenomen moeten worden in de generale regeling predikantstraktementen. Ook zullen de verwijzingen naar de generale regeling predikantspensioenen moeten worden vervangen.

De BCP zal met het Generaal college voor de kerkorde overleggen over een voorstel tot wijziging van de generale regeling predikantstraktementen. Dit voorstel zal worden aangeboden aan de generale synode van november aanstaande. Over het voorstel zal ook het Georganiseerd Overleg Predikanten advies moeten uitbrengen.

Uitvoeringsbepalingen

In de uitvoeringsbepalingen staat welke bedragen uit welke bron aan de predikanten worden betaald of op het traktement worden ingehouden. De opzet van de Uitvoeringsbepalingen zal door het Georganiseerd Overleg Predikanten moeten worden aangepast aan de wijziging van de omslagregeling.

Omslagregeling

De omslagregeling moet worden aangepast door de terminologie rond de woonbijdragecorrectie aan te passen. De BCP zal hiervoor zorgdragen.

5. Budgettaire consequenties

De begroting van de centrale kas predikantstraktementen zal moeten worden uitgebreid met de volgende componenten:

uitgaven

- het basistraktement
- de pensioenpremie van PFZW
- de pensioenpremie van Aegon
- de uitkering van de gemiddelde woonbijdrage

inkomsten

- de inhouding van de woonbijdrage
- de inhouding van de PFZW-premie van de predikant
- de verhoging van de bezettingsbijdrage met de som van het basistraktement, PFZW-premie van de gemeente en de AEGON-premie van de gemeente

Om de uitbreiding van de omslagregeling te kunnen administreren is versterking van het bureau (HRM-Team Arbeidsvoorwaarden) nodig. Op het moment van begroten is de invulling nog niet exact bekend, maar gaan we uit van een stijging van de bureaunkosten met ongeveer € 100.000 ten opzichte van de rekening 2011. Daarin zijn de kosten verdisconteerd van de re-integratieconsulent, die tot op heden op een voorziening drukte en van de extra personele kracht voor de uitvoering van de administratie.

Door uitbreiding van de omslagregeling stijgen het begrotingsrisico (de kans dat de uitgaven te laag worden begroot) en de voorfinancieringsbehoefte van de centrale kas predikantstraktementen. Met het oog hierop is het noodzakelijk de hoogte van de algemene reserve aan te passen. Die was 5% van ongeveer € 60 miljoen (= € 3 miljoen), maar zal moeten worden opgetrokken naar 5% van ongeveer € 145 miljoen (= ruim € 7 miljoen). Deze verhoging kan grotendeels worden gerealiseerd door de Restitutiereserve, die ultimo 2012 bijna € 3 miljoen

bedroeg, hiervoor te gebruiken. In de begroting 2013 zal daarom geen dotatie uit deze reserve plaatsvinden .

Bijgaand treft u de begroting 2013 van de centrale kas predikantstraktementen aan. Wij verzoeken de kleine synode om de begroting vast te stellen in haar vergadering van september 2012, zodat de BCP de hoogte van de bijdragen 2013 vóór 1 oktober 2012 aan de gemeenten kan berichten. Bij het bericht aan de gemeenten zal een voorbehoud gemaakt worden met betrekking tot de vaststelling door de generale synode van de wijziging van de generale regeling predikantstraktementen.

Met vriendelijke groet,

namens de Beleidscommissie Predikanten,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'P.J.E. van den Bosch', with a horizontal line underneath the name.

Mr. Drs. P.J.E. van den Bosch, hoofd HRM